

Saksmappe TF-møte 28. februar og 1. mars 2019,

Møte i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) avholdes ved Tana hotell og camping på Tana bru 28. februar og 1. mars 2019. Møtestart torsdag kl. 16.00 (middag)

Saksliste:

Postliste - Innledning med spørsmålsrunde (ca. 30 min)

- Sak 01/2019: Godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 02/2019 Godkjenning av protokoll fra TF møte 5.-6.12.2018
- Sak 03/2019 Valg av 2 protokoll underskrivere
- Sak 04/2019 Vedtekter for Tanavassdragets fiskeforvaltning
- Sak 05/2019 Høring Forskrift om vannscooter
- Sak 06/2019 Høring Forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning
- Sak 07/2019 Høring Forskrift om fiske i Tanavassdragets nedre norske del
- Sak 08/2019 Høring Forskrift om fiske i de norske sidevassdragene til Tanaelva (...)
- Sak 09/2019 Oppfølging av jordbefaring 2018
- Sak 10/2019 Behandling laksebrev på Gnr. 12 Bnr. 63, Tana kommune
- Sak 11/2019 Klage, inndragning av laksebrev på Gnr. 21, Bnr 103, Karasjok kommune
- Sak 12/2019 Søknad om prosjekttilskudd – prosjekt om stengselsfiske
- Sak 13/2019 Orientering
 - Informasjon om SALCUL-prosjektet
 - Søknad oppgangstelling lešjohka
 - Revidering hjemmeside www.tanafisk.no
 - NASCO konferanse Tromsø 3.-6. juni

Behandling:

Innledning, postliste, spørsmålsrunde

Sak 01/2019: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 02/2019 Godkjenning av protokoll fra TF møte 5.-6.12.2018

Sak 03/2019 Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 04/2019 Vedtekter for Tanavassdragets fiskeforvaltning

Vedtektene for Tanavassdraget med tilhørende regler for laksebrev, soner og fellesmøte er oppe til endelig behandling i TF. Saksutvalget for arbeidet med vedtektene ble oppnevnt på TF-møte i desember 2015. Utvalget la frem arbeidet på TF-møtet i februar 2017. TFs forslag til vedtekter ble deretter sendt på høring våren 2017. Det kom få innspill i første omgang, og TF utsatte fristen to ganger, siste gang 31. mai 2018. Vedtektene ble behandlet under TF-møtene i september og desember 2018. Det ble deretter satt opp et ekstraordinært fellesmøte for alle laksebreveiere i Sirma 19. januar 2019. Da var behandlingen av vedtektene hovedsaken.

Administrasjonen har ført referat fra fellesmøtet, og saksutvalget har brukt referatet fra som grunnlag og har skrevet inn kommentarer suksessivt her. Både referatet og vedtektene med saksutvalgets endringer er sendt som vedlegg til TF. De viktigste endring finnes i vedtekter for TF: § 18 er strøket.

Det er opplagt at mange syntes at bestemmelsen kunne skape misforståelser og var unødvendig.

Saksutvalget foreslår i stedet tilføyelser til:

§ 13, 2. ledd

§ 15, 2. ledd

§ 21, 2. ledd.

Ny bestemmelser er tatt inn i § 28 som punkt 11 om Båtregisteret for Tanavassdraget.

Saksutvalget viser ellers til saksutvalgets kommentarer til de ulike innspill/merknader. Enkelte er tatt til følge, andre er ikke det. Det kommer klart fram av kommentarene.

Sak 05/2019 Høring Forskrift om vannscooter

Tana og Karasjok kommune har sendt ut høring om innføring av forskrift om bruk av vannscooter på vassdrag i Karasjok og Tana kommuner. Bakgrunnen er at den nasjonale vannscooterforskriften ble opphevet fra 1. mai 2017. Da ble det opp til kommunene å regulere bruken av vannscooter slik av de lokale interessene blir ivaretatt. Det har dermed vært lov å bruke vannscooter i hele vassdraget i to sesonger; 2017 og 2018.

Tana og Karasjok kommune har vurdert at det er nødvendig å følge opp ansvaret som Klima og miljødepartementet har lagt over på kommunene, og følger dermed opp Sametingets oppfordring om å sette i verk tiltak overfor trafikk med vannscooter på Tanavassdraget. Til utarbeidelsen av forskriften er det innhentet informasjon fra høringen på forslag om opphevelsen av den nasjonale vannscooterforskriften. Forslaget bygger også på informasjon om lokale forhold som blant annet er innhentet fra TF.

Kommunene har innstilt et forbud mot bruk av vannscooter på vann og vassdrag i begge kommunene.

Kommunene begrunner forskriftsforslaget med blant annet med hensyn til allerede etablerte brukere av vassdraget, hensyn til dyrelivet, særlig i Tanamunningen naturreservat, og en begrenset mulighet til å følge opp ulovlig aktiviteten med oppsyn. Dessuten kan åpning for kjøring med vannscooter gi økt fare for smitte av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*. Det er rimelig å anta at tilreisende scooterkjørere har med egne skutere, også fra områder hvor parasitten hører hjemme. Som et sikkerhetstiltak vil det være nødvendig å bygge egne basseng for desinfisering av skuterne, noe som beskrives som en utfordring for kommunene på grunn av utgiftene dette vil medføre.

Som et alternativ til forbud mot vannskuter har kommunen vurdert å innføre fartsgrense for motorfartøy, eller en øvre grense for motorkraft, f. eks 20 hk. I høringsbrevet konkluderes det med at en fartsgrense ikke vil løse problematikken med *G. salaris*. Vannscootere er dessuten bygd for fart, og det vises til erfaring med at det følger med betydelig med ulovlig kjøring. Grensen på 20 hk vil ikke utelukke de såkalte undervannsskutere, mens større båter som nå er i bruk i Tanamunningen vil bli ekskludert fra vassdraget.

Erfaringene fra 2017 og 2018-sesongen viser at det har vært en del vannscooterkjøring på vassdraget, og at det kan skape konflikter fremover. Det ble spesielt mye oppmerksomhet rundt en gruppe finlendere som dokumenterte en kjøretur på vannskuter fra Tana til Karasjok våren 2018 (utdrag fra media sendes som vedlegg). Utover sommeren fikk oppsynet stadig melding om kjøring, særlig i nærheten av Karasjok, som var til forstyrrelser/fortrengelse av både lokale stang- og garnfiskere.

TF bestilte derfor høsten 2018 en juridisk vurdering fra advokatfirmaet Haavind AS om bruk av vannskuter i Tanavassdraget. Selv om dagens regelverk åpner for sanksjonering av

vannscoterkjøring som ikke utøves på en hensynsfull måte konkluderer Haavind (20.09.18) med at:

«Gjeldende begrensning er likevel praktisk sett ikke tilstrekkelig for å ivareta fisket i vassdraget og håndheve vannscoterkjøringen... Det er derfor behov for begrensninger fastsatt av kommunene, eksempelvis helt eller delvis forbud mot bruk av vannscoter på visse strekninger i fiskesesongen. Gitt at fiskesesongen er begrenset bør TF kunne anføre ovenfor kommunene at forbud mot vannscoter bør gjelde hele fiskesesongen. Hvorvidt vannscoterkjøring også kan ha negativ innvirkning på laksebestanden for eksempel ved oppgang, gyting eller annet - og bør forbys ut over selve fiskesesongen må TF vurdere i dialog med kommunene».

Vedlagt saken er et utkast til høringsuttalelse, samt høringsdokumentene fra kommunene. TF har fått utsatt høringsfrist til 4. mars 2019.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) støtter innføringen av Forskrift om bruk av vannskuter på vassdrag i Karasjok og Tana kommuner.

Vedtak:

Sak 06/2019 Høring Forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning

Klima og Miljødepartementet (KLD) sendte *forslag til endringer i forskrifter om fiske i Tanavassdraget* til høring 27.02.19. Høringen behandles under tre saker under TF-møte. Det foreslås nemlig endringer i alle de tre fiskeforskriftene for vassdraget.

Endringene som foreslås for forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning er i stor grad bygget på forslag som kom fra TF høsten 2018. Forslagene er diskutert i Arbeidsgruppa for forvaltning (forvaltningsgruppa), blant annet under møte i Jergul 9.-10. Januar. På bakgrunnen av

arbeidet i forvaltningsgruppa ble endringene gått gjennom i det årlige norsk-finsk møte som i år ble arrangert i Helsinki 29.-30. januar, og ledet av det finske Ministeriet (departement). Etter møtet i Helsinki ble en del av enigheten gått bort fra, og TF-ledelsen har også hatt tlf-møte med KLD i ettertid for å avklare sluttresultatet som nå er på høring.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning støtter de endringene som er foreslått for Forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning.

Vedtak:

Sak 07/2019 Høring Forskrift om fiske i Tanavassdragets nedre norske del

Klima og Miljødepartementet (KLD) sendte *forslag til endringer i forskrifter om fiske i Tanavassdraget* til høring 27.02.19. Høringen behandles under tre saker under TF-møte. Det foreslås nemlig endringer i alle de tre fiskeforskriftene for vassdraget.

Endringene som er foreslått bygger på endringer som er foreslått for grenseelvestrekningen, samt en del spesifikke endringer for nedre norske del av Tanaelva som TF har foreslått etter behandling av TF-sak 97/2018.

Endringene i §§ 5-7 er foreslått for å forenkle forskriften med både fisketid og redskapsbruk, særlig for fiske i Tanamunningen. Endringene i § 6 gjør at det er mulig å fiske sjøørret opp til Sieiddásuolu nedenfor Tana bru frem til 15. september. Det var også mulig i 2018, men da som en unntaksbestemmelse fra Miljødirektoratet etter søknad fra TF.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning støtter de endringene som er foreslått for Forskrift om fiske på Tanavassdragets nedre norske del.

Vedtak:

Sak 08/2019 Høring Forskrift om fiske i de norske sidevassdragene til Tanaelva (...)

Klima og Miljødepartementet (KLD) sendte *forslag til endringer i forskrifter om fiske i Tanavassdraget* til høring 27.02.19. Høringen behandles under tre saker under TF-møte. Det foreslås nemlig endringer i alle de tre fiskeforskriftene for vassdraget.

Endringene som er foreslått bygger på endringer som er foreslått for grenseelvestrekningen, samt en del spesifikke endringer for nedre norske del av Tanaelva som TF har foreslått etter behandling av TF-sak 97/2018.

En del av forslaget er å legge om reguleringen av turistfiske i sideelvene fra å være basert på begrensning i sesonglengde og ukelengde til å baseres på en samlet årskvotest med fiskedøgn. Forslaget kom fra TF (sak 97/2018), men antall fiskedøgn i kvoten er ikke tidligere diskutert i TF. Administrasjonen sendte et forslag til TF 2. februar, og samme forslaget ble sendt til direktoratet noen dager senere. Salget av fiskedøgn har vært lavt i de fleste sideelvene, og kvoten er satt litt over det antallet det er aktuelt å få solgt i disse elvene. Kvotene kan imidlertid være reelle begrensninger for sideelvene Máskejohka, Lákšjohka og øvre del av Kárášjohka. Det er kun for Máskejohka at høringsforslaget er satt lavere enn forslaget fra TF. Begrunnelsen for det lave antallet kort i både Kárášjohka og Lákšjohka er det svake bestandssituasjonen jf. siste statusrapport fra overvåkingsgruppa.

I høringen settes døgnkvoten for Máskejohka på 350 døgn mot 500 døgn foreslått av TF. Fiskeaktiviteten har gått betydelig tilbake over de siste årene, både for lokale og tilreisende. Antall solgte døgn i 2018 var kun 207 mot 580 i 2014. I samme periode har fangstandelen for tilreisende fiskere blitt redusert fra rundt 60 % til 33 % i Máskejohka. De siste sesongene, særlig 2017 og 2018 har vært unntakssesonger med svært høy vannføring i 2017 og varm og tørr sommer i 2018. Dette har sammen med fiskereguleringene ført til at kortsalget har blitt ytterligere redusert.

Máskejohka har ca. 55 km lakseførende strekning, sideelvene inkludert. Det er god tilgang på fiskeplasser både i selve Máskejohka og sideelva Sommerelva/Geasis, selv om det er langt å gå til en del av plassene. Dersom de 350 døgnene skulle deles likt utover, ville det kun blitt 6,5 tilgjengelige fiskekort pr døgn. Bestanden i Máskejohka er nær ved å nå forvaltningsmålet, samtidig er det stor usikkerhet i bestandsvurderingen. Det taler for å være noe konservativ i fiskereguleringen, som sørger for at fiskeaktiviteten holdes på et moderat nivå. Det foreslås derfor å sette et tak på 450 fiskedøgn i sesongen, som tilsvarer 8,3 kort pr fiskedøgn.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) støtter de endringene som er foreslått for Forskrift om fiske i de norske sidevassdragene til Tanaelva, Anárjohka og Skieččanjohka.

TF ønsker at tilgjengelige fiskedøgn for tilreisende økes til 450 i den nederste norske sideelva Máskejohka.

Vedtak:

Sak 09/2019 Oppfølging av jordbefaring 2018

Legges frem på møte

Sak 10/2019 Viktor Trosten, søknad om laksebrev på Gnr. 12 Bnr. 63, Tana kommune

Viser til:

- Søknad av 07.02.2019
- FOR 2011-02-04 nr. 119 Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget.

Saksfremlegg:

Viktor Trosten søker om laksebrev med grunnlag i Gnr. 12 Bnr. 63 til sone 32 i Tana kommune. Oppdyrket areal er oppgitt til 14 daa, og Trosten høster selv.

Viktor Trosten har overtatt eiendom Bnr. 12 Bnr. 63. De har startet restaurering av huset på eiendommen. Ifølge tilstands rapporten ble huset anbefalt kondemnert. Etter egen vurdering, har de bestemt seg for å restaurere huset. De skal bruke ressurser hva angår tidsbruk og kapital tilførelse. Ferdigstillelse er ikke tidfestet.

Fiskeberettiget etter lov 20. juni 2014 Lov om fiskeretten i Tanavassdraget er personer som avler minst 2000 kg høy i året eller en tilsvarende mengde grovfôr av annet slag på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål, når grunnen ligger mindre enn to kilometer fra bredden av Tana eller sideelvene og vedkommende bor på eller nær grunnen. Fiskeretten omfatter alle fiskeslag og de til enhver tid tillatte fiskeredskaper.

Viktor Trosten bor i boligfelt med adresse Roavvegeaidnu 3 i Tana kommune. Avstanden fra boligen til jordbrukseiendommen er oppgitt til 682 meter. Tidligere eier av eiendommen hadde laksebrev i sone 32, iht. § 3 i FOR 2011-02-04 nr. 119: Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget.

Det er 10 fiskeberettigede i sone 32.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning tildeler Viktor Trosten laksebrev i sone 32 i Tana kommune, med vilkår. Med en overgangsperiode på to år, må Trosten flytte til bolig på Bnr. 12 Gnr. 63 innen 1. mai 2021. Fiskeretten gjelder etter de enhver tid gjeldende bestemmelser.

Vedtak:

Sak 11/2019 Klage, inndragning av laksebrev på Gnr. 21, Bnr 103, Karasjok kommune

Viser til

- For 2011-02-04 nr. 119; Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget.
- Deres klage av 12.06.2018

Saksfremlegg:

Sigrid Næss klager på at hennes fiskerett med grunnlag i Gnr. 21 Bnr 103 er inndratt for flere år siden. Næss opplyser at hun produserer mer enn 2000 kg høy i året. Etter gårdskarft utskrift er oppdyrket areal 3,7 daa, og slåtta leies ut.

Næss opplyser at ved siste kontroll av høyproduksjonen på eiendommen "Alfheim" i desember 2011, var det produsert 13 rundballer. Kontrollørene så derfor ikke noen hensikt å veie disse, da dette var godt over det som er krevd, for å inneha fiskerett i Tanavassdraget. Næss skriver videre at ved identiske produksjon i Tana kommune, så har disse blitt godkjent, og derfor fått beholde fiskeretten.

Fiskeberettiget etter lov 20. juni 2014 Lov om fiskeretten i Tanavassdraget er personer som avler minst 2000 kg høy i året eller en tilsvarende mengde grovfôr av annet slag på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål, når grunnen ligger mindre enn to kilometer fra bredden av Tana eller sideelvene og vedkommende bor på eller nær grunnen. Fiskeretten omfatter alle fiskeslag og de til enhver tid tillatte fiskeredskaper.

Etter befaringer av Næss eiendom i 2011 og 2012, ble fiskeretten til Sigrid Næss tilbakekalt 2.05.2013, hvor det framkommer at eiendommens størrelse ikke oppfyller vilkårene for å inneha

fiskerett. Statens landbruksforvaltnings gjennomsnittsberegning av avlingsnivå for Nord-Norge oppgis til å være 330 kg høy pr daa. Det ble opplyst om at i hht forskriftens § 16 tvisteløsning og bruksordninger kan de anke saken videre til jordskifteretten eller tingretten.

I oktober 2014 ba Sigrid Næss om at hennes fiskerett ble tilbakeført umiddelbart. Ved tilsvar av 20.01.2015 ble TF's vedtak om tilbakekallelse av laksebrev opprettholdt, da en ikke kan se at det er kommet fram nye momenter som omgjør vedtak om tilbakekalling av laksebrev. Videre ble det opplyst om at i hht forskriftens § 16 tvisteløsning og bruksordninger kan de anke saken videre til jordskifteretten eller tingretten.

Direktørens instilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning foretar befaringsavstand av eiendom Gnr. 21 Bnr. 103 i Karasjok kommune før årets fiskesesong. Etter at befaringsavstand er foretatt, behandles saken.

Vedtak:

Sak 12/2019 Søknad om prosjekttilskudd – prosjekt om stengselsfiske

Saksfremstilling:

DeanuInstituhtta søker om prosjektstøtte kr. 50 000,- til filmprosjekt om dokumentasjon av stengselsfiske i Tanavassdraget.

Stengselsfisket regnes som urgammel fiskemetode i Tanavassdraget. Stengselsfisket har egne ord og uttrykk på samisk.

Tanadalen er kjerneområdet for den elvesamiske kulturen i Finnmark. Helt sentralt i denne kulturen er laksefisket i Deatnu/Tanaelva. Skriftlige kilder helt fra 1600-tallet forteller at laksefisket har vært en basisnæring for samene i elvedalen.

Ved språket har samene bevart og videreført ord og uttrykk slik at stengselfisket har presise ord og uttrykk, på en må at det kan betegnes som et vitenskapelig språk. Denne kunnskapen er utviklet gjennom lang tids erfaring i arbeid med å utnytte laksefiskets muligheter til livberging. Blant annet termene buođđu – laksestengsel, doaris – tverrstengsel, joddu – posegarn og fierbmi – garn er urgamle samiske ord som kan være 6000 år gamle.

Ved prosjektet skal stengselsfisket filmes. Filmen er planlagt til 30 minutter og er på samisk. Filmen tekstes til norsk. Lokale fiskere med lang erfaring setter opp et stengsel. Her forklares hvordan man finner en stengselsplass, om stedets egnethet og hvordan vannstanden påvirker fisket, og hvordan et stengsel settes opp og fungerer. Videre skal de forskjellige delene av stengselet forklares med ord, uttrykk og utstyr.

Prosjektet er påbegynt i 2018 og slutføres i år. Prosjektet hadde budsjett på over 0,5 million kr., prosjektbudsjettet er senere revidert. Filmprosjektet fikk i 2018 tilskudd fra Joddu-prosjektet og fra Sametinget. DeanuInstituhtta søker nå om tilskudd fra TF, for å ferdigstille filmen.

Film om oppsett og forklaring av hvordan et stengsel fungerer, ansees som viktig dokumentasjon av det eldste tradisjonelle fisket i Tanavassdraget.

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning innvilger tilskudd kr. 50 000,- til DeanuInstituhtta Tana til prosjekt «stengselsfiske i Tanavassdraget». Tilskuddet belastes post lokale prosjekter med tilknytning til det tradisjonelle fisket i Tanavassdraget.

Vedtak: